

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglaš po ceniku / Oglaš
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

„JUTRA“

Letošnje leto bo leto revizionizma

GENERALNA OFENZIVA NA MIROVNE POGODBE.

Vsa znamenja kažejo, da bo leto 1933. leto besne revizionistične kampanje. Voditelji revizionističnega gibanja soto napovedali že takoj ob Novem letu, in prav to vprašanje je sedaj v ospredju pred vsemi drugimi. Dočim pa so lani govorili o potrebi revizije mirovni pogodbe samo Italijani, Nemci, Madžari in Bolgari, se jim letos pridružujejo tudi že posamezniki v Angliji, Franciji in drugod. Tako je bilo na dan Novega leta v londonskem radiu predavanje, v katerem je predavatelj priznal Nemcem pravico do zahteve po reviziji versajske pogodbe tudi glede vzhodnih meja, t. j. meja z republiko Poljsko. Dva dni pozneje je pa objavilo glasilo prejšnjega francoskega ministrskega predsednika Eduarda Herriota in radikalne socialistične stranke, ki tvori tudi pod predsedstvom Paul-Boncourja večino vlade, pariški dnevnik „La République“, članek, v katerem pravi, da postaja vprašanje revizije nujno ter se ob koncu izjavlja docela nepričakovano za vrnitev kolonij Nemčiji in »razčiščenje« problem »poljskega koridorja«. Ta dva glasova pa v Angliji in Franciji nista edina in osamljena. Dejstvo je namreč, da so se tako v Londonu kakor v Parizu naveličali večnih vznemirjanj radi nekaterih vprašanj. Zlasti pa bi Anglija rajše revizirala vse pogodbe — ki se nje dejansko ne tičejo — kakor da bi doživela nove oborožene spopade na kontinentu. Niti v interesu Anglije niti Francije ni nova vojna, v kateri se bi mogli ničesar pridobiti, kvečjemu izgubiti.

Tega se revizionisti, v prvi vrsti Nemci, prav dobro zavedajo, in zato postajajo vedno glasnejši. Verjetno je tedaj, da bodo že letos stavlili v Ženevi tudi formalen predlog za popolno revizijo versajske mirovne pogodbe in s tem tudi — mej. Čim se bo pa to zgodilo, bodo stopili uradno na plan še vsi ostali revizionisti: Italijani, Madžari in Bolgari. V tem primeru bi postal revizionizem akutno vprašanje, predmet uradnih razgovorov v Društvu narodov ali pa na konferenci, ki bi se nalašč sklicala v ta namen. Kako bi se taka razprava končala, je težko prerokovati, a najverjetnejša zaključka bi bila: ali sporazum in s tem revizija, ali pa nova vojna.

Računamo zaenkrat s prvim, ker je tudi samo v tem primeru mogoča pre-

ventivna kalkulacija. Pri sedanji reviziji ne bi šlo le za reparacije, enakopravnost, kolonije itd. itd., torej za več ali manj materialne zadeve, temveč tudi za evropska ozemlja in na njih prebivajoče narode. Nemci zahtevajo odstranitev »poljskega koridorja«, a ta »koridor« je dejansko poljska vojvodina, ki ima več ko milijon prebivalcev, in to po ogromni večini čistokrvnih Poljakov! Nadalje zahtevajo Madžari več ali manj obnovitev nekdanje Ogrske, to je priključitev ozemlja, na katerem živi okoli 8 milijonov Slovanov, Romunov in Nemcev, da ne govorimo o Italiji, ki sega po Dalmaciji, kjer je 99% Jugoslovani in o Bolgariji, ki nima revindikacij samo v smeri Pomurja, Grčije in Turčije, temveč tudi Jugoslavije. Tako vidimo torej, da smo prav Jugoslovani po reviziji ogroženi s štirih strani. Če bi se torej izvedla revizija po zahtevah glavnih revizionistov, bi se narodne manjšine, ki jih je že sedaj na milijone, povečale še za najmanj 10 do 15 milijonov. Ali bi bilo s tem konec nesporazumov med narodi Evrope?

S tako revizijo bi prišli z dežja pod kap, in pričela bi se nova borba in še večja zmeda, kakor je sedanja. Zato bi pa bila pravična in koristna smo taka revizija, ki bi tretirala vsa vprašanja z absolutnega stališča enakopravnosti vseh narodov Evrope in v stremjenju, da se število narodnih manjšin zniža na največji možni minimum, ne pa, da se zveča na maksimum. Take pravične, pametne in koristne revizije pa se prav nam ne bi bilo treba bati. Čemu neki, saj bi nam vrnila Primorsko, Koroško in Porabje! Toda prav na to sedanjih glavnih pobornikov revizionizma ne mislijo; njim gre le zato, da bi nasitili svojo imperalistično požrešnost, pozabljajoč pri tem, da niso ljudje samo oni, temveč so tudi tisti, na katerih račun bi radi udovoljili svojim ambicijam. Brez dvoma je torej, da se bosta v primeru razprave o reviziji mej spopadli dve veliki načeli: načelo narodne suverenosti in enakopravnosti ter načelo imperalizma in historičnih privilegijev. Živo pa je le prvo, drugo je mrtvo in spada samo še v muzej. Zato verujemo in smo prepričani, da mora prej ali slej, z boji ali brez bojev zmagati. Od njegove zmage pa bomo imeli korist tudi mi.

Razdor v fašistični stranki

ZA TURATTIJEV STA POBEGNILA ČEZ MEJO TUDI GENERAL CRISPINI IN PROVINCIALNI TAJNIK CARLO SCORZA. NAJSTROŽJA KONTROLA NA VSEH MEJAH ITALIJE.

REKA, 5. januarja. V Italiji se dogajajo v zadnjem času stvari, ki dokazujejo, da je pričelo v fašističnem pokretu samem nevarno vreti. Tokrat pa ne gre za odpor od spodaj, temveč za tihi upor Mussolinijeve naložbe pretorianske garde. Najvišji funkcionarji odrekažo Mussoliniju slepo pokorščino. Turattijev beg v tujino je bil šele začetek tega upora in vsi znaki, kakor poročajo zadnja poročila, kažejo na to, da so veliki in odločilni dogodki pred vrati. Zaenkrat se sicer točni obrisi bližnje bodočnosti še ne dajo spoznati, vendar se da iz ostrih protukrepov italijanske vlade sklepati, da je zadeva zelo resna. Oblasti so Turattijev beg enostavno utajile in ni smel o njem napisati sicer tako zgovorni in od stranke odvisni fašistični tisk niti vrstice. Iz varnostnih odredb, ki se jih je vlada poslužila, sledi, da skuša vlada preprečiti pobeg tudi ostalih fašističnih voditeljev. Na Reki kar mrgoli detektivov, miličnikov in karabinierjev. Potovanja v tujino so skoraj onemogočena in se ne dovoljuje niti v najnujnejših primerih. Morska obala je od Opatic do Moščenice zastražena z malimi križarkami, rušilci in dru-

gimi ladjami, ki preiščejo natančno vsak ribiški čoln, da bi tako preprečile pobeg nezadovoljnih iz Italije. O enakih strogih odredbah poročajo tudi z drugih obmejnih sektorjev.

Na Reki se je razširila danes senzacionalna vest, da so sledili vzgledu bivšega generalnega fašističnega tajnika Turattija tudi drugi odlični voditelji fašistične stranke, med njimi bivši general in predsednik fašističnega tribunala v Rimu, Crispini, ki je imel lani oster konflikt z Mussolinijem, ker je izjavil, da so krvave obsedbe tribunala sramotne za civilizirano državo, kakršna je Italija. Crispini je bil nato odstavljen in interniran, enako kakor Turatti. Iz Italije je pobegnil nadalje fašistični tajnik province Brescie, Carlo Scorza, eden najintimnejših prijateljev Turattijevih.

POSTOJNA, 5. januarja. Obmejna kontrola je tukaj nenavadno poostrena. Vsakega potnika preiščejo do nagega. Obmejni organi pazijo zlasti na to, da se ne vtiho tapijo v Italijo tujci časniki, ker že poročajo o razdoru v fašistični stranki.

Trije novi politični umori v Sofiji

MAKEDONEC PAVLOV USTRELIL DVA ZEMLJEDELCA IN IZVRŠIL SAMOMOR. UMOR TRAJANOVA V BOLNIŠNICI.

SOFIJA, 5. januarja. V noči na sredo je nastal okrog pol 24. ure v kavarni »Rusalka« prepir med neko družbo zemljedelcev, ki so zahtevali, da jim orkester zaigra zemljedelsko himno, in upokojenim narednikom, Makedoncem Ivanom Pavlovim, ki se je tej zahtevi uprl. Prepričanje se je spremenilo v pretep, v katerem je Pavlov potegnil samokres ter na mestu ubil Ivana Stubova in Jordana Madžarova, brata zemljedelskega poslanca. Ubijalec je nato odšel domov. Policija je kmalu obkrožila njegovo hišo in pozvala Pavlova, naj se vda. Odgovoril je, da se ne bo vdal, pograbil bombo, si jo podložil pod vrat, jo zažgal in držal tako dolgo, da se je razpočila in mu raznesla glavo na drobne koščke.

SOFIJA, 5. januarja. V tukajšnji Aleksandrovski bolnišnici se je zgodil nov političen umor. Protogerovci so že ponovno poskušali odpeljati iz bolnišnice svojega pristaša Hrista Trajanova, da bi tako otežkočili preiskavo oblasti. Trajanov je namreč v znani bitki pred sofijskim dvorom ustrelil mihalovca Eftimova. Ker so bili vsi napor protogerovcev, da bi osvojili svojega tovariša zaman, so sklenili, da ga usmrtiljo. Neka pristašinja skupine protogerovcev, ki je bila nameščena v Aleksandrovski bolnišnici kot bolniška strežnica, je prišla k posteli Trajanova in ga s tremi strelji iz samokresa usmrtila. Pri zaslišanju je izpovedala, da je izvršila svoje delanje po nalogu VMRO.

Japonci prodirajo na Kitajsko

ZAVZETJE MEST ŠANGHAJKVANA IN ČINVAUTAOA. UMIK KITAJCE V NA VSEI FRONTI.

PEKING, 5. januarja. V tukajšnjih mednarodnih diplomatskih krogih prevladuje mnenje, da je krvavo zavzetje Šanghajkvana po japonskih četah prav za prav začetek kitajsko-japonske vojne. Na kitajski strani se pripravljajo velika obramba severne meje, zlasti pa se utrjuje Peking. Stalno prihajajo ojačenja in ogromni transporti vojnega materiala. To dejstvo bi moglo izzvati Japonce k nagli protiakciji in odprti vojni. Sedaj se priznava tudi s kitajske strani, da so Japonci po dvodnevni vroči bitki zažgali Šanghajkvana, naka se je kitajska vojska umaknila na drugo črto svojih postojank, približno miljo izven mesta. Japonci so bombardirali mesto s kopnega, z morja in iz zraka. Pri zadnjem naskoku so se poslužili tudi tankov in zažgali mesto še preden je naskočila nehota, z granatami. Na mestnem ozemlju so se bile vso noč besne borbe na nož in so Japonci poklali vse, kar jim

je prišlo pod roke. Pod razvalinami mesta leže stotera trupla meščanov, žena in otrok, ki so našli smrt pri bombardiranju mesta. Z zavzetjem Šanghajkvana so dobili Japonci važno oporišče na samem kitajskem ozemlju. Po kitajskih vesteh so skušale japonske bojne ladie kakih 10 milj južno od Šanghajkvana izkrcati svojo pomorsko pehoto, vendar se jim to ni posrežilo, ker jim je stopila nasproti močna kitajska vojska.

LONDON, 5. januarja. Kljub izjavi japonskega poveljnika v ozemlju Šanghajkvana, se japonske čete po zavzetju mesta niso ustavile. Čeprav se je japonski potkus zasesti luko Činvaotao, ki leži 15 km južno od Šanghajkvana naprej izjalovil, je Japoncem včerajšnji drugi napad, pripravljen po močnem topovskem ognju, uspel in so mesto v naskoku zavzeli. S tem je ogrožen z boka položaj kitajske vojske, ki se umika na vsej fronti.

Počevanje finančnega ministra

BEOGRAD, 5. januarja. Včeraj popoldne od 12. do 13.30 je imela vlada sejo pod predsedstvom ministrskega predsednika dr. Milana Srslića. Po končani seji je odpotoval finančni minister dr. Gjorgjević v Pariz.

Katastrofa „Atlantipuea“

PARIZ, 5. januarja. V bližini otoka Gerneseya je nastal požar na luksuznem prekoceanskem parniku »Atlantipuea«. Parnik, ki je obratoval komaj leto dni med Francijo in Južno Ameriko in je imel preko 40.000 ton, je zgorel, dočim je posadko rešili nemški parnik »Ruhr«.

POZIV, KI BO BREZ ODZIVA.

MADRID, 5. januarja. Republikansko vrhovno sodišče je pozvalo bivšega kralja Alfonza in princa Fernanda Marija Bourbonskega, da se v roku 10 dni zglašita in stavita sodišču na razpolago, ker bosta sicer razglašena in contumacia.

AFERA RADI SCHILLERJEVIH SPOMINOV.

BUDIMPEŠTA, 5. januarja. Dr. Schiller, ki je objavil znana odkritja o lordu Rothermerju v zvezi z madžarskim prestolom, je objavil včeraj v »Pesti Naplo« odprto pismo, v katerem pravi, da vztraja pri svojih trditvah in da ima zanje dokaze. Madžarska iredentistična liga je pa objavila komunike, v katerem obžaluje, da je dr. Schiller ozlovoljil in razžalil dva najboljša prijatelja madžarskega naroda Mussolinija in Rothermereja, kar nikakor ni v korist Madžarske.

BORZNE VESTI.

LJUBLJANA, 5. januarja. Devize: Berlin 1366.80—1367.60, Curih 1108.35—1113.85, London 191.97—193.57, Newyork 5730.47—5758.73, Pariz 224.96—226.08, Praga 170.34—171.20, Trst 294.13—296.53.

CURIH, 5. januarja. Devize: Milan 26.58, Pariz 20.2975, London 17.35, Newyork 519, Praga 15.37, Berlin 123.50.

Dnevne vesti

Pozdravljeni, planinci!

Z odprtimi rokami in z veseljem vas sprejema obmejni planinski center Maribor in vam ključ vsem, ki prihajate iz vseh krajev naše države: Dobrodošli!, z željo, da odnesete iz Maribora in z našega planinskega raja Pohorja, kamor boste pohiteli, najlepše vtise in spomine!

Vsem naročnikom, čitateljem in inšerentom »Večernika« pravoslavne vere želimo srečen in vesel Božič!

Uredništvo in uprava!

ZARADI PRAZNIKA SVETIH TREH KRALJEV izide prihodnja številka »Večernika« šele v soboto popoldne ob navadni uri.

Iz učiteljske službe. V višjo položajno skupino so napredovali učitelji odnosno učiteljice: Ludvik Šijanec v Radvanju pri Mariboru; Mirko Marinič pri Sv. Marku nižje Ptuj in Olga Tominčeva na Reki pri Hočah. V službo pri Sv. Križu pa je sprejeta Berta Kosova.

Iz banovinske službe. Za banovinskega uradniškega pripravnika pri tukajšnji splošni bolnišnici je imenovan dr. Marjan Rozman.

Notarske vesti. Z novim letom so prišli poslovali novoimenovani notarji: dr. Mile Jenko v Kozjem, Anton Koder v Murski Soboti in dr. Makso Peterlin v Dolnji Lendavi.

DANES 5. JAN.

Romunska kraljica Marija na potu skozi Maribor. Z včerajšnjim dopoldanskim vlakom je prispela iz Romunije v Maribor romunska kraljica — mati Marija. Na kolodvoru je prebila krajši čas, nakar je s prvim vlakom nadaljevala pot proti severu.

Nov grob. Včeraj popoldne je preminul v tukajšnji bolnišnici 61letni posestnik in izvošček g. France Possl. Pogreb pokojnika bo jutri ob 15. uri na mestnem pokopališču. Blag mu spomin, preostali naša sožalje!

Šahovski turnir v Hastingsu. Četrto kolo mednarodnega božičnega šahovskega turnirja, ki je bilo odigrano v Hastingsu v soboto 31. decembra, se je končalo naslednje: Remizirali so Pirc s Flohrom (damski gambit), Aleksander s Thomasom (Karo-Kan) in Michell z Jacksonom (damski gambit). Izid ostalih partij je bil naslednji: Steiner je porazil Tylerja (damski gambit), Sultan Khan pa svetovno prvakinjo Vero Mešikovo (damski gambit). Stanje po IV. kolu: **Vasja Pirc 3 in pol**, Flohr 3, Steiner in Thomas 2 in pol, Sultan Khan 2, Mešikova, Aleksander in Jackson 1 in pol, Tylor in Michell 1 točko.

Za Pomožno akcijo mesta Maribora so darovali: dr. Josip Leskovar, advokat 100 Din, dr. Slavko Fornazarič, odvetnik 100 Din, dr. Jakob Borko, železniški direktor v pokoju 100 Din, dr. Boris Kristan, zobozdravnik 100 Din, dr. Leopold Boštjančič, advokat 100 Din, dr. Vinko Rapotec, odvetnik 100 Din, Henrik Saboty, podpolkovnik v pokoju 100 Din, Amalija Vertnikova, trgovka 100 Din, Edo Janisch, tkalski mojster 100 Din, Fritz Janisch, obratovodja 100 Din, Walter Janisch, obratovodja 100 Din, Josip Ajdišek, hišni posestnik 200 Din, Jugoslavenška združena banka d. d., podružnica 500 Din; v blagu pa so darovali: Herman Wögerer, tovarnar 100 kg masti, Jakob Zdravec, trgovec in posestnik, Središče pri Ptuj, 10 vreč pšenične krušne moke in Martinz & Strauss, trgovec z galanterijo, 50 parov nogavic. Vodstvo Pomožne akcije se vsem dobrotnikom iskreno zahvaljuje!

Poziv članstvu Sokola Maribor-matica. Sokolsko društvo Maribor-matica poziva vse članice in člane ter prijatelje Sokolstva, naj se v čimvečjem številu udeležijo drevi ob 20. uri pri »Orlu« odhodnice, ki jo priredi društvo svojima odhajajočima bratoma profesorjema dr. Maksu Kovačiču in Karlu Prijatelju. Naj ne bo nikogar iz sokolskih vrst, ki bi ne prišel in se poslovil od bratov, ki sta storila toliko za Sokolstvo. Zlasti brat dr. Kovačič, ki ga bosta župa in matično društvo težko pogrešala.

Polovična vožnja na državnih železnicih za Maribor, je dovoljena od gospodarstva za promet za potovanje v Maribor od 12. do 22. januarja 1933 in za povratek od 15. do 25. januarja 1933 za vse posetnike mariborskega zimsko-sportnega tedna. V Maribor se vozite brez legitimacije s celo karto, katero pri izhodu obdržite. S potrdilom udeležbe na tednu, katerega vam izda »Putnik« ali sportna trgovina Sport-Roglič v Mariboru, velja karta za brezplačen povratek.

Službeni list dravske banovine objavlja v letošnji prvi številki: uredbo o prometu in kontroli strupov; uredbo o voditvi protestnega registra o protestnih varantov; spremembo v pravilniku o dokladi za terensko delo uslužbencev ministrstva za finance, oddelka za kataster in državnih posestev; spremembo pravilnika o banovinskih davščinah dravske banovine; razglas banske uprave o občinskih trošarinah do odobritve novih občinskih proračunov; spremembe v staležu banovinskih uslužbencev na področju dravske banovine in razne objave iz »Službenih novic«.

Mestno kopališče bo jutri na dan Svetih treh kraljev odprto kakor navadno od 8. do 12. ure. Parna kopel je ta dan določena za ženske.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. januarja t. l. ponudbe glede dobave 30.000 kg pšenične moke.

AKADEMSKIPLES

Pred ugodno rešitvijo pogajanj med mestno občino mariborsko in vojaško upravo glede nekaterih vojašnic, ki so last mestne občine. Pretekli tork popoldne so bile v mestni posvetovalnici pogajanja med občino in vojaško upravo glede prodaje oziroma zamenjave nekaterih vojašnic, ki so last mestne občine za nekatere druge vojaške objekte. Pri pogajanjih so zastopali mestno občino župan dr. Franjo Lipold, podžupan Golouh, magistratni nadsvetniki Barle, Rodošek in Madile ter občinski odborniki inž. Jelenc, Grčar in Saboty, vojaško upravo pa mestni poveljnik, brigadni general Hadžić, polkovnik Božo Putniković, poveljnik 45. polka polkovnik Dragoljub Čirič in stotnik Zdravko Seručar. Vprašanje glede zamenjave oziroma prodaje vojašnic vojaški upravi je že dolga leta na dnevnem redu in je v zadnjem času vendarle dozorelo. Mestna občina name-rava zamenjati vojašnico kralja Aleksandra na Meljski cesti, vojašnico vojvode Putnika v Stritarjevi ulici, vojaško skladišče v Bohovi in vojašnico vojvode Mišiča na Tržaški cesti za obe vojaški skladišči v Einšpillerjevi ulici in za Dravsko vojašnico na Vojašniškem trgu. Poleg tega pa zahteva mestna občina od vojaške uprave še odkup oziroma odškodnino v znesku milijon in pol dinarjev za svoje objekte, ki jih ima sedaj v najemu vojaška uprava. Po daljšem in stvarnem proučevanju tega vprašanja je bil končno sprejet predlog, ki bo predložen v odobritev mestnemu občinskemu svetu in vojaški divizijski oblasti; mestna občina je pripravljena zamenjati omenjene vojašnice in objekte, ki so njena last, za navedene objekte, ki so last vojaške uprave, proti odškodnini milijon in pol Din, ki jo mora vojaška oblast izplačati mestni občini, toda pod pogoji, da ne sme vojaška uprava teh objektov prodati in da jih v primeru dislokacije zopet odkupi mestna občina. Upati je, da bosta občinski svet in divizijska oblast gornji predlog sprejela in uveljavila. Mestna občina ima z vojašnicami samo izgubo, ker jo stane vzdrževanje in popravilo ogromno denarja. Poleg vseh teh izdatkov pa ne plačuje vojaška uprava občini nobene najemnine.

Zahvala. Prostovoljno gasilno društvo v Studencih se iskreno zahvaljuje vsem dobrotnikom in prijateljem, ki so ga izdatno podpirali vse lansko leto. Zlasti se zahvaljuje Narodni obrambi, ki je uprizorila na Silvestrovo v korist gasilnemu društvu igro »Najboljši je gasilec«. Ob enem pa prosi javnost in Studenčane, naj bi ga izdatno podpirali še nadalje.

Prvo uradno gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora bo v Murski Soboti v soboto, 14. tm. ob 20. uri na odru »Sokolskega doma«. Za to gostovanje si je mariborsko gledališče izbralo eno najboljših sodobnih čeških komedij, Langerjevo »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«, ki je v Mariboru ter na gostovanjih mariborskega gledališča po večjih krajih Slovenije dosegla odlične uspehe. Režira režiser J. Kovič, poleg njega pa nastopijo še P. Kovič, Medven, Furijan, Gorinšek, Tovornik, Kraljeva, Zakrajškova, Savinova, Starčeva itd. Nabavite vstopnice vnaprej!

»Potepuhi« na Pobrežju. Pobrežka društva se pridno vadijo v dramatik, saj imajo zelo lepo in obširno dvorano pri g. Renčlju. Pred dobrim letom so gostovali Sokolski igralci s Pobrežja z dobrim uspehom tudi v Studencih. Studenčani vrnejo obisk na dan Treh kraljev, ko uprizorijo ob 16. uri pri Renčlju lepo 3 dejansko opereto »Potepuhi«, ki je v Studencih in v Ptuj odlično uspela. To bo tudi prva uprizoritev večjega operetnega dela na Pobrežju, zato je zanimanje za prireditev tem živahnije ter obeta postati prava senzacija.

Razpisane službe banovinskih cestarjev. Banska uprava razpisuje v območju okrajnega cestnega odbora v Ljutomeru tri službena mesta banovinskih cestarjev, in sicer: na cesti Ljutomer - Pristava - Sv. Martin - Mursko Središče - Hoč - Dolnji Kraljevac - Draškovec; na cesti Bukovje - Štrigova - Sv. Helena in na banovinski cesti Središče - Stanetinci - Štrigova. Prosilci morajo izpolnjevati pogoje iz redbe o službenih razmerah in morajo vložiti lastnoročno pisane prošnje najkasneje do 31. t. m. pri okrajnem cestnem odboru v Ljutomeru.

V UNIONU

Redek lovski blagor. Gačitelj Ziringer v Stolni ulici je razstavil v svojem izložbenega oknu lepega planinskega jereba, ki ga je ustrelil v Slovenski Bistrici učitelj Kristan. Planinski jereb je že redka ptica v naših planinah.

Žrtev poledice. V Novi vasi pri Mariboru je padel na poledenelih tleh 67letni občinski delavec Peter Herič in si namolil rebra. Z rešilnim avtom so ga spravili v bolnišnico.

Mariborčani niso preveč navdušeni za radio. Maribor ima 1050 radio aparatov. Od teh jih je bilo lani nanovo prijavljenih 384, odjavljenih pa 139. Te številke nam povedo, da Mariborčani ne poslušajo nič kaj radi glazbe radia.

Zopet požar v Spodnji Polskavi. Prebivalce Sp. Polskave pri Pragerskem razburjajo v zadnjem času nesreči požari, ki si jako pogosto slede drug drugemu in to takorekoč kar sredi vasi. V enem mesecu je naznanil plat zvoná pet požarov, ki so razen enega vsi prizadeli tukajšnjim posestnikom zelo veliko škodo. Med pogorelci so posestniki Lah, Somastur, Štruc in Žagarjeva, a v noči na tork je postalo žrtev ognja še gospodarsko poslopje občinskega odbornika in popularnega veleposestnika Karla Hrašnika. Tudi njemu je napravil požar veliko škodo, kljub temu, da so pravčasno še rešili živino, vozove in gospodarske stroje. Prebivalci Polskave so radi teh požarov zelo razburjeni ter so si v svrhu samoobrambe organizirali tudi ponočne straže. Žalibog niso doslej dosegle te straže še nobenega uspeha. Med ljudstvo krožijo razne govorice, ki pa so, kakor so razna zasliševanja dokazala znak prebuje ljudske domišljije.

Koliko so Mariborčani lani potovali. Urad za potne liste pri tukajšnji mestni policiji je izdal lani našim državljanom 1293 starih potnih listov. Iz Maribora je torej odpotovalo v tujino 2988 oseb. Največ potnih listov je bilo izdanih za Avstrijo. Urad za potne liste je vidiral lani našim državljanom tudi 42 potnih listov. Iz tujine je dopotovalo v Maribor 2180 naših državljanov, od katerih jih je prosilo 14 za podaljšanje vizuma. Urad je izdal lani tudi 322 osebnih legitimacij.

Vodeči kliniki zatrjujejo, da je naravna »Franc-Josefova« grenčica odlične vrednosti tudi za duševne delavce, za živčno slabotne in žene kot odvajilo za črevesje!

Narodno gledališče

Repertoar.

Četrtek, 5. januarja ob 20. uri: »Pri belem konjičku«. Red A.

Petek, 6. januarja ob 15. uri: »Moje dete«. Znižane cene. Zadnikrat. Ob 20. uri: »Celjski grofje«. Znižane cene. Zadnikrat.

Sobota, 7. januarja ob 20. uri: »Pri belem konjičku«. Red C.

Gledališče v Murski Soboti.

Sobota, 14. januarja ob 20. uri: »Spreobrnitev Ferdinanda Pištore«. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

Mariborsko gledališče. Sveti trije kralji. »Moje dete«, velezabavna burka, ki je pri vseh svojih uprizoritvah izzvala salve smeha ter se je občinstvo izborno zabavalo, se uprizori poslednjič v sezoni kot popoldanska predstava ob 15. Znižane cene. — Zvečer bo poslednja letošnja uprizoritev »Celjskih grofov«, uspele in zelo učinkovite Kreftove zgodovinske drame. Znižane cene. »Pri belem konjičku«, revijska opereta R. Benetskega, ki je kakor povsod tudi v Mariboru dosegla velik uspeh, se ponovi v soboto, 7. tm. za red C. Prva letošnja otroška predstava bo v nedeljo, 8. t. m. ob 15. uri. Uprizori se otroška revija s petjem, plesom in godbo »Maks in Moric«. Igra ima za podlago vsem otrokom znan po-rednosti obeh paglavcev Maksa in Morica. (Cipka in Čepka). Poleg solistov nastopijo tudi otroci in balet. Režira K. Bachmann, dirigira P. Rasberger.

Cevlji po izbiri Din 30.— tedensko

»TEMPO«, Maribor, Slovenska ulica 18.

Sodišču sta bila danes dopoldne izročena neka 31-letna Rusinja Varvara Višnjevska in Rus Volkov, ki sta zapletena v neko politično afero.

IGRA RONNY

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Josefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnic potrjujejo, da je »Franz Josefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Pripravljaj se »Kabaret nepoznanih« Prijaviti v Veliki kavarni!

Ce slepec udari... V neki mariborski gostilni je popivala včeraj popoldne vesela družba mladih in starih. Od vina razgreti družbi je pridno nategoval harmoniko slepec Maks K. iz Mlinske ulice. V majhnem prepiru, ki je nastal zaradi nekega dekleta, je nekdo izrekel žaljivko na račun ubogega slepca. Ko je slepi godec to slišal, je pograbil palico in zamahnil. Na nesrečo pa ni zadel pravega, temveč je občutil njegovo težko palico na svoji glavi kleparski pomočnik Rupert Klobasa s Pobrežja, ki je moral iskati pomoči v tukajšnji bolnišnici.

Tatovi koles so bili lani pridno na poslu. V Mariboru niso pokradli nič manj kot 136 koles, v okolici pa 259. Da so imeli tako lahek posel, so krivi povečini kolesarji sami, ker premalo pazijo na svoje jeklene konje.

Gramofonske plošče od Din 15.— naprej prodaja izposojevalnica »Slagere«. Slovenska 18.

Drobna policijska kronika. Policija je aretirala sinoči dva berača in dva razgrajča. Prijavljen pa je bil neki France V., ker se je grdo obnašal na ulici ter Maks in Rupert, ki sta se pretepala v nekem javnem lokalu. Sluga I. deške osno-vne šole pa je prijavil, da je preteklo noč zagnal nekdo kamen v okno konferenčne sobe in razbil precej veliko šipo, ter povzročil okrog 100 Din škodo.

Iz kriminalne razvidnice. Alfabetna kartoteka kriminalne razvidnice pri tukajšnji mestni policiji se je povečala lani za 9200 novih primerov. Policija je izgnala lani iz mesta 735 oseb, iz države pa 11 potepuhov. Izdala in prejela pa je 37 tiralic za raznimi zločinci. V seznamu repatriiranih iz inozemstva pa so zabeležili lani 270 oseb. V pristojne domovinske občine je odpravila lani tukajšnja policija 868 kaznjencev, ki so odslužili kazen v tukajšnji kaznilnici docela ali pogojno.

Mednarodno polarno leto

IZJAVA DOCENTA DR. F. BJEHOUNEKA.

Mednarodno polarno leto pomeni leto polarnih raziskovanj, ki jih prirejajo vse kulturne države s sredstvi, s katerimi razpolagajo. Polarno leto 1933. se prireja obenem tudi v spomin na prvo polarno leto, ki je bilo organizirano prav pred pol stoletjem. Namen letošnjega polarnega leta je zbrati nove podatke o zemeljskem magnetizmu, atmosferski elektriciteti itd., kar bo služilo kot podlaga za nadaljnje dedukcije v meteorologiji in pri fizikalnih pojavih na zemeljski krogli. V zvezi s tem je naprosil sotrudnik prškega lista »Prager Presse« znanega češkoslovaškega polarnega raziskovalca docenta dr. F. Bjehouneka, da bi mu dal za javnost nekaj izjav o tej akciji. Dr. Bjehounek je prošnji ustregel in izjavil v glavnem naslednje:

»Polarno leto je impozantna manifestacija znanstvene solidarnosti vsega sveta. Svetla stran akcije je dejstvo, da se prireja kljub ne ravno rožnatim mednarodnim odnosom, v katerih je trenutno svet. Toda na žalost je velika svetovna gospodarska kriza močno omejila specialne akcije posameznih držav in je bilo tako treba marsikaj izbrisati iz že napravljenega programa.

Najširšo akcijo v polarnem letu bosta razvili Kanada in sovjetska Rusija. Kanada ustanavlja celo vrsto postaj v svrhu znanstvenih merjenj, in sicer v Hudson Bayu, v smeri obale Grönlandije in pri Great Slave Lakeju. Žal pa še vedno ni znano, ali bo možno osnovati opazovalne postaje direktno na magnetičnem tečaju v Boothia Felixu. Tam je edino Amundsen osnoval leta 1906. prvo tako postajo in izvedel raziskovanja, ki so bila za znanost ogromnega pomena. Francozi bodo osnovali postaje za znanstvena opazovanja na vzhodni obali Grönlandije, Danci pa na zapadni obali. Tudi Nemci so nameravali ustanoviti na Grönlandiji svojo opazovalnico, kakor pa vse kaže, se je bodo morali odreči. Sovjetska Rusija bo sodelovala v polarnem letu menda najintenzivnejše med vsemi državami. Toda živahno delovanje sovjetske Rusije na polarnih raziskovanjih ni namenjeno idealnim, znanstvenim ciljem, temveč ima še realno ozadje: iskanje morske poti v Sibirijo, možnosti kolonizacije itd.

Kakor tudi čudno, bo Francija v okviru polarnega leta izvedla nekatera raziskovanja ob ekvatorju. Kar se tiče opazovanj v Antarktiki, stoji vsa stvar zelo slabo. Res je sicer, da so svoj čas Argentina, Avstralija in avtonomno Falklandsko otočje nameravali sodelovati v polarnem letu, toda zdaj je to postalo veliko vprašanje.

Za kaj prav za prav gre? Kratko rečeno je treba zbrati nove podatke o magnetičnem polju, atmosferski elektriciteti, električnem potencialu itd. Pred 50 leti postavljene in ugotovljene številke se morajo kontrolirati z novimi števili, da

bi tako dobili točno sliko sprememb, ki so se dogodile na tem področju. Morda bomo tako dobili vsaj majhen vpogled v še nepojasnjene skrivnosti magnetskih, električnih in fizikalnih pojavov okrog sebe. Ugotovili bomo lahko mnogo o vplivu teh sprememb na sonce, na elementarne pojave, na vreme na zemlji itd. in bomo mogli tako postaviti nove fizikalne zakone. Danes stojimo še vedno brez moči pred pojavi, kot sta magnetična burja ali pa dejstvo, da je dosežen na vsej zemeljski obli ob absolutno istem dnevnem času maksimalni električni potencial.

O priliki svojih merjenj, — je nadaljeval dr. Bjehounek —, ki sem jih izvršil med poletom »Grofa Zeppelina« in nesrečne »Italije«, sem se trudil, da bi zbral vrsto novih podatkov o atmosferski elektriciteti. Rezultate teh opazovanj sem objavil v nemščini v »Petermanns Mitteilungen«, v angleščini v časopisu »Terrestrial Magnetism and Atmospheric Electricity«, ki ga izdaja Carnegiev institut in pa v italijanščini v časopisu italijanske Akademije »Nuovi Lincei«. To so bila uvodna raziskovanja, s katerimi naj bi se načeli in izzvali novi problemi. Namen v polarnem letu prirejenih opazovanj je, da na podlagi obširnih merjenj s pomočjo vsekakor goste in po možnosti enakomerno čez vso zemljo razširjene mreže opazovalnih postaj rešijo mnoge važne in težke probleme.

Če sem prejel še kake naknadne vesti o nesrečni polarni ekspediciji »Italije«? — Skoraj ničesar! Izgleda, da je strašna tragedija te ekspedicije pokopana za vekomaj. Nedavno mi je poslal Nobile sliko majhnega zaboja, ki ga je morje vrglo na obrežje Belega otoka, severnovzhodno Spitzbergov. V zabojčku je bila kovinska cev, ki kaže, da je bila sestavni del neke aparature. Doslej še nisem mogel ugotoviti, da bi mi bila kakorkoli znana. Čudno pa je, da ni od »Italije« ostalo niti najmanjšega sledu, ko je bil zrakoplov vendar dolg 100 metrov. Zrakoplov je imel na palubi med drugim tudi hermetično zaprte prazne aluminijeve tanke za bencin, ki jih ni bilo mogoče nikjer najti. Morda bodo najdeni še čez dolga leta, kakor z ostanki Andrejeve ekspedicije, ki so jih našli šele lani, po 33 letih. Moj nekdanji sotrpin general Nobile živi zdaj v sovjetski Rusiji in gradi nov zrakoplov, ki je namenjen v prvi vrsti v vojaške svrhe. Sovjetska vlada pa je Nobilu obljubila, da se bodo izvedla o priliki poleta tega zrakoplova v Arktiki tudi znanstvena opazovanja.

Razen mojih spominov na polarno katastrofo me še vedno spominjajo na to strašno tragedijo v večnem snegu in ledu tudi smrtni deli mojih rok in nog. Sicer sem pa zdrav in vedno pripravljen na nadaljnje podvige, — je končal dr. Bjehounek svoje zanimivo pripovedovanje.

Guy de Maupassant:

Diamanti

Lantin je bil naletel v družbi pri svojem pisarniškem predstojništvu na mladenko, s katero se je na mah omrežil z ljubeznijo.

Bila je hčerka davkarja z dežele, ki je že pred leti umrl. Odtlej je stanovala v Parizu s svojo materjo, ki je občevala z nekaterimi meščanskimi družinami v svoji četrti ter si mnogo prizadevala, da bi našla za hčer moža. Bili so revni ljudje, a mirne, mehke nрави. Mladenka je bila kot nekakšen tip spodobne žene popolnoma taka, kot si priden mlad mož predstavlja idealno ženko. Njena priprosta lepota je imela milino nebeške nedolžnosti in lahen smehljaj, ki se je stalno sprehajal po njenih ustnih, se je zdel kot odsvit njenega srca.

Vsi so bili polni hvale zanj; kdor jo je poznal, je govoril: »Srečen mož, ki jo bo dobil. Boljše ne bi mogel najti!«

Lantin je bil takrat višji pisar v ministrstvu notranjih zadev in je dobival na leto 3500 frankov plače. Zasnubil jo je in jo poročil.

Zakon je bil izredno srečen. Ona je vodila gospodinjstvo s toliko prirojenjo varčnostjo, da sta mogla živeti kot bo-

gata človeka. Bedela je nad možem z paznostjo, skrbnostjo in ljubimkanjem, in mikavnost njene postave je bila tolikšna, da jo je šest let po njunem prvem srečanju še močnejše ljubil kot ob začetku zakona.

Le dvoje potez mu ni ugajalo na njej: njena strast za gledališče in njeno veselje nad nepravim nakitom.

Njene prijateljice (bila je poznana z nekaterimi nižjeuradniškimi gospodi) so ji preskrbovale proste vstopnice za predstave, ki so bile takrat moderne, celo k premieram; in ona je svojega moža — hočeš nočeš — jemala s seboj. Ker ga je to po dnevnem delu strašno utrujalo, jo je slednjič je prosil, naj si kjerkoli iz poznanstva poišče damo, ki bi jo zasmogla spremljati domov. Dolgo se je obotavljala, ker se ji to ni zdelo dostojno. Končno je le ugodila prošnji in on ji je bil neskončno hvaležen.

Ta strast do gledališča ji je zbudila smisel za lišpanje. Njene obleke so ostale še vedno priproste, to je prav; bile so zelo okusne ali enostavne; in njena sladka dražestnost, njena neprisiljena, sočna, smehljajoča milina je vprav radi te enostavnosti njenih oblik dobivala novo mikavnost. Ob tem je začela vtikati v ušesa dvoje velikih renskih kamnov, ki naj bi bila diamanta; nosila je vratno veri-

Sport

Seznam verificiranih članov Mariborske zimskosportne podzveze.

Mariborski smučarski klub: Heinrich Otmar, Munda Josip, Pobežin Franjo, Juritsch Herbert, Lešnik Stanko, Lörger Mirko, Ivič Franc, Brundorfer Walter, Kramberger Franc, Podgornik Josip, Sluka Edvin, Hynek Josip, Vezjak Viljem, Tischler Maks, König Herbert, Krajšek Janko, Pinterič Miroslav.

ISSK Maribor: Kirbiš Mena, Korenčan Andrej, Puh Walter.

SPD Maribor: Basiako Slava, Dolinšek Pavel, Kunc Leopold, Legvart Slavko, Mušič Ljuben, Obrat Gizela, Pitsch Krista, Priveršek Tone, Vodenik Emil, Stopar Rudolf, Novak Elica.

SK Rapid: Brökl Maks, Čutič Marija, Jeglič Reinhold, Mühleisen Lilly, Storch Emi, Stiebletz Albert, Schmidt Marija, Werbign Oskar, Pirchan Franc, Heller Ivan.

SK Železničar: Herič Josip, Horvat Vinko, Pinter Franjo, Jošt Ivan, Patz Karl, Pischhof Josip, Rak Franjo, Sager Vilko, Senčarski Ljubomir, Slaček Gustav, Turk Danilo.

SPD Celje: Bajde Franjo, Božič Zvonimir, Božič Radovan, Čater Alojz, Deleja Josip, Gradišar, Gustav, Hilinger Hans, Inkret Polo, Kovač Cvetko, Kragl Ivan, Krajnc Boris, Križmanič Faust, Mejavšek Mirko, Pavlin Drago, Staube Ivan, Tominec Gusti.

SK Olimp Celje: Bullinger Oskar, Mitrovič Paulo, Rems Mirko, Tkalič Herman.

SPD Mežica: Golob Maks, Sicherle Franc, Stane Franc.

Sm. K. Celje: Jellen Friderik, Bitenc Vili, Filač Karl, Filipitsch Alda, Gračner Ervin, Hribernik Josip, Kullich Hans, Skoberne Fritz, Steinbock Inge, Urch Ria, Vrečer Josifina.

Sokol Ruše: Dolinšek Franjo, Pečar Ivan, Pliavec Adolf, Ratej Otmar, Rozin Roman.

Sm. K. Guštanj-Kotlje: Harnold Pavel, Magrič Franc, Stangl Stanko, Zweil Heinz.

SSK Maraton: Skamlec Rudolf, Kemperle Anton, Dujec Franc, Hartlieb Michael, Marhioti Stanko.

Sokol Maribor I. Govedič Bruno.

Sankaška tekma Ruška koč - Ruše.

Z ozirom na našo včerajšnjo notico sporoča prireditelj ISSK Maribor, da se sankaške tekme radi slabih snežnih razmer ne morejo izvesti 6. januarja. Pripravljeno pa je vse potrebno in se bo razpis, ko bodo snežne razmere boljše, pravočasno objavil.

Norveški trener za smučske skoke v Mariboru.

Mariborska zimskosportna podzveza bo za vežbanje smučskih skokov angažirala znanega norveškega učitelja Gutormsena, ki vežba sedaj skakalce go-teniske zimskosportne podzveze.

Sokoistvo

Sokolsko društvo Maribor II, Pobrežje opozarja in prosi vse one člane, ki še niso poravnali članarine za leto 1932, da to store v nedeljo 8. t. m. od 9. do 12. ure pri inkasantu v dvorani brata Renčija na Pobrežju. Naj nihče ne izostane. Zdravo!

Poljčane

Ustanovitev in občni zbor druge krajevne organizacije J. R. K. D. Ker je število članov za pristop v vsedržavno stranko v občinah Pekel in Poljčane v zadnjem času tako močno naraslo, se je sklenilo, da se za vsako občino (prvotno je bilo mišljeno, da bi obe občini tvorili eno krajevno organizacijo) ustanovi posebna krajevna organizacija. Tako je bila zadnja organizacija, ki smo o njej poročali zadnji ponedeljek ustanovljena za občino Pekel, v nedeljo 8. januarja pa bo ustanovni občni zbor za občino Poljčane.

Razširjenje cestne električne razsvetljave. Dolgo dobo je bila ponoči pravcata egiptovska tema na cesti med tukajšnjima občinama Pekel in Poljčane (veže ju kilometer dolga cesta). Kljub temu, da je v kraju samem električna centrala, je, boječ se stroškov, ena kot druga občina odlašala to prepotrebno pridobitev iz dneva v dan. Te dni pa se je občina Poljčane le odločila, da poskrbi za cestno razsvetljavo za svoj del, t. j. do mostu pri Dravinji, kjer je meja obeh občin. Še ta teden se bo pričelo delati. Prvi korak je storjen, kar moramo le pozdraviti, pričakujemo pa, da tudi pekelska občina ne bo zaostala za svojo sosedo, ko gre za tako obče koristno pridobitev.

Nova trafika. S 15. januarjem dobimo v prostorih, kjer je bila doslej Antončičeva trgovina, novo trafiko, ki jo bo vodil g. H. Malič. Pozneje bo tu, kot se čuje, glavna zaloga, ki je za naše trafikante sedaj v Slovenski Bistrici.

Smrtna kosa. Umrla sta zadnje dni 70letni Fr. Tomažič v Sp. Poljčanah, ki se ga je po več ko enoletnem trpljenju smrt je usmilila, in pa Školčeva v Brežnici. Blag jima spomin!

Ptuj

Neprijetna dogodivščina zakonskega moža. V nedeljo 1. januarja sta se sporekla Ivan Tronjko in njegova žena Franciška, posestnica v Rogoznici pri Ptuj. Ivan Tronjko, sam brez vsega, se je priženil na posestvo svoje žene, ni pa dobil z ženitvijo solastniške pravice, katere mu ni hotela žena nikdar priznati. To dejstvo mu je bilo trn v peti in radi tega so bili v hiši prepri pogosti; tudi omenjenega dne sta se zakonca sprla, Tronjkova pa je ostala neomajna. V svoji togoti je zapustila hišo in odšla. Ker se do večera ni vrnila, je Tronjko zaklenil v hiši vse duri in legel spat. Okrog polno-

rižic. Tedaj se je iskreno smejala ter klicala: »Jo, kako si smešen!« Obšla ga je in poljubljala brez konca.

Nek lep večer — bilo je pozimi — je prišla vsa tresoča se iz opere domov. Naslednje dni je kašljala. Po osmih dneh je umrla na vnetju pljuč...

Lantin bi ji sledil skoro v grob. Njegov obup je bil tolikšen in tako strašen, da so njegovi lasje v enem mesecu postali sivi. Joka je od jutra do večera; njegovo srce, ki je bilo še polno smehljajev, glasu, vse miline pokojnice, se je trgalo od silnih bolečin.

Tudi čas ni mogel ozdraviti njegove boli. Često, ko so tovariši v pisarni govorili o dnevnih malenkostih, so takoj opazili, kako so njegova lica bledela, njegov nos postajal grbančast ter kako so mu stopale solze v oči; strahotno je spasil obraz in se pričel pritajeno jokati.

Sobo svoje žene je pustil popolnoma tako, kot je bila ob njenem času; vse dneve se je zapiral vanjo, da bi nanjo mislil.

Ali življenje ga je vedno bolj grenilo. Njegovi dohodki, ki so v rokah njegove žene za vse zadostovali, so postali sedaj premajhni. In spraševal se je začuden, kako mu je vendar zmogla nuditi vedno tako dobra vina in tako odlične jedi.

(Se bo nadaljevalo.)

žico iz nepravilnih kamnov, nepravice zaplestnice in glavnike, kamor so bili vdelani kamni iz temnega stekla. Njen mož, kateremu je bila ta strast do ničvrednega blaga mučna, je večkrat dejal: »Veš, srček, kdor nima denarja, da bi si kupil pravo okrasje, pravi nakit, se mora pač krasiti s svojo lepoto in dražestnostjo; to je najredkejši kras, kar jih je.«

Ona pa se je zasmejala in odgovorila: »Moj Bog! Če pa mi to napravlja veselje...! To je pač moja strast. Jaz vendar vem, da imaš prav; ali kdo more iz svoje kože! Pravo žlahtno kamenje, da, to bi bilo moje nebeško veselje.«

In prebirala je vratno verižico, puščala je, da so se fasette renskih kamnov bliščale in dejala: »Ali to je vendar odlično ponarejeno! Mogla bi priseči, da so kamni pravi.«

On se je smejal: »No da, to je pač ciganski okus!«

Včasih, ko sta bila zvečer sama doma, si je položila usnjeno kaseto, v kateri je hranila »kramo« — kot se je Lantin izražal — na mizo, koder sta pila čaj; z ljubeznivo pozornostjo se je potlej poglabila v opazovanje teh nepravilnih dražestnosti, kot bi se domišljala na neke skrivnosti izbranih užikov, ter ni popustila, dokler si njen mož ni pustil obesiti okoli vratu eno izmed njenih vratnih ve-

Radislav Ruden

Rod na razpotju

(Povest)

France ni odgovoril; spoznal je, zakaj je očetu toliko do spremembe imena. Doumel je, da ga hoče s tem privezati na dom in na kamnolom, ker v duši ne zaupa njegovi obljubi. Ni ga hotel žaliti in vznemirjati in tudi ni hotel, da bi se sprla že zdaj, ko usoda njegovega ozdravljenja še ni določena. »In do spomladi se lahko še marsikaj spremeni...« je pomislil in molčal.

Caharija je smatral sinov molk za pritrdilo in je bil zadovoljen s svojo namero in z njim.

»Obupal sem že bil,« je dejal po kratkem molku. »Bal sem se, da bo naše delo prešlo v tuje roke, da se bodo pod našim hramom naselili drugi ljudje in da bodo po kamnolomu odmevali udarci Bog vedni katehrih rok. Zdaj pa sem srečen in se nič več ne bojim smrti. Blaženi bodo ostali v tej bajti, naše ime ne bo izginilo in novi rodovi bodo zrastle in se spominjali nas, ki smo nekdanj bili, pa nas več ne bo. Ko boš začutil, da si sam svoj, boš drugače gledal na svoje delo in boš razumel marsikaj, česar danes še ne razumeš. Tudi jaz sem bil nekoč tak, kakršen si zdaj ti, toda leta so me spremenila. Niti kapljice nekdanje krvi ni več v meni in vse vetrne misli so se razgubile, kakor se razgubijo zastave, kadar udari vanje burja.

Življenje je kakor kladivo, tolče in tolče, dokler ne zdrobi.«

In kakor da je šele zdaj našel tisti trenutek, ki ga je dolgo iskal, je dejal:

»Samo na rodbino boš moral misliti. Oženiti se bo treba, France!«

VIII.

Po tistem razgovoru ni Caharija več omenjal sinu svojih načrtov, a v samoti je mislil nanje in je čakal dneva, ko jih bo mogel uresničiti. Bili so poslednja vsebina in zadnji, najvišji smoter njegovega življenja. V mislih nanje so mu minevali dnevi v kamnolomu in v bajti pod hramom, da sam ni vedel kdaj je minilo staro in je napočilo novo leto.

Tihim in solničnim dnem v drugi polovici decembra so sledili tedni ostre zime, ko je preko golih čeri in zverženih hrastov tulila burja in zametavala s snegom strma pobočja, belo cesto in tesno dolinico med Rebrnicami in Pasjim repom. Ko je utihnila, je zopet zasijalo sonce v vsem blesku bližajoče se pomladi. V prisojnih zavetjih so priklile iz tal rumene trobentice, in tam daleč doli v dolini pod Št. Vidom so po podraških, loških in slapenskih bregovih zacveteli beli mandeljini.

Francetu so se vedno bolj vidno vračale nekdanje moči. Nova in ozdravljena kri mu je plala po žilah in mu silila v mlada lica, da so postajala zopet polna in rdeča. Caharija ga je gledal in ga je bil vesel.

»Tako se je zgodilo kakor sem Te prosil, Devica brezmadežna,« je šepetal, ko je stopal po kolovozu v

kamnolom za ped bolj vzravnani kakor prejšnje dni. »Zahvaljena bodi za milost, katero si mi izkazala in za zaupanje, s katerim si me blagoslovila!«

Kupi natočenega kamnja so prekrivali vso ogromno vdolbino med golimi belimi stenami kamnoloma, da se je stavec zadovoljno smehljaj in je bil ves ponosen na svoje delo in zaljubljen v svoje moči. Z veselim pogledom jih je objemal in presojal, in ko jim je izmeril obseg, dolžino, širino in višino, je bil prepričan, da je napravil v tistih kratkih mesecih po sinovi vrnitvi več kakor poprej vse leto. Kamenje je čakalo in nič več se ni bilo treba mučiti, nič več misliti, kaj bo. In ko je po končani presoji vzel pipo iz ust, je sklenil in določil, da poide v nedeljo k Mozarju v Št. Vid.

Kakor je sklenil in določil, tako je tudi storil. Bilo je hladno, a lepo nedeljsko jutro, ko je Caharija vstal, se praznično oblekel in se napotil po beli cesarski cesti proti dolini.

V vijugastih tesnih med Rebrnicami in Pasjim repom je bilo še somračno in modrikaste megle so se dvigale iznad travnikov in iznad s plantami ograjenih njiv. Gori nad Grmado je pa bilo nebo že vse obžarjeno s svetlo jutrnjo zoro. Zrak je bil miren in čist in po jutru je dišal, da ga je stavec vsrkaval vase in napenjal prsa, kakor da bi se bal, da mu ga bo zmanjkalo. Prožno, skoraj mladostno se je upiral v grčavo drenovko, glavo je sklanjal, a levica mu je lagodno nihala in merila korake.

(Se bo nadaljevalo.)

či pa ga je vzbudil močen ropot po hišnih vratih. Še preden se je prav zavedel, so si neznani moški s silo priborili pot do njegove postelje, ga neobležene zgrabili, odnesli pred hišo, položili na sneg in nemilo prepleli. Takoj nato so se porazgubili v noč. Troniko je obležal na tleh, in šele mimoidoči so ga odnesli nazaj v sobo in ga drugi dan dali odpejati s težkimi poškodbami v bolnišnico. Troniko si je tam že nekoliko opomogel in pravi, da je bilo napadalcev sedem in da so ga z ročicami pretepali. Prepričan je, da je napad delo maščevalnosti njegove žene, kar sklepa že iz tega, da se je izvršil v noči po prepiru in da so napadalci vlomivši v hišo pustili razen njegove samega vse ostalo pri miru. Oblast vodi o zadevi preiskavo.

Samomor. Življenje si je vzel v ponedeljek predpoldne Anton Pavko, sedlarški in tapetarski mojster v Ptuj. Našli so ga obešenega v delavnici. Poskus

obuditi ga k življenju ni imel več uspeha. Živčna bolezen, pa menda še neurejene finančne razmere, so nagnale Pavkova v prostovoljno smrt. Poskusil je že prej trikrat izvršiti samomor, vsakokrat se je posrečilo njegovo namero preprečiti. Dosegel je starost 39 let in zapušča ženo in otroke.

Zadružna elektrarna v Ptuj — edino tukajšnje podjetje — je izplačala vsem svojim nameščencem 13. plačo.

Konjice

Glavna skupščina Sokolskega društva Konjice bo v soboto, 7. januarja ob 20. uri v dvorani Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Pozivamo članstvo k točni in polnoštevilni udeležbi.

Silvestrovo so obhajali Konjičani, in sicer Sokolsko društvo v Narodnem domu, gasilno društvo pa v gostilni Filipič. Na obeh prireditvah se je poznala kriza.

Pletarski tečaj priredi okrajni kmetijski odbor v Zrečah v ondotni šoli s podporo banske uprave. Tečaj bo trajal 2 meseca. Poučujeta strokovna učitelja g. Uršič in g. Geochelli. Tečaj je otvoril 2. t. m. predsednik okrajnega kmetijskega odbora g. Alojzij Križnik.

Svarilna obsodba. Anton Križnik, knjigovodja pri tvrdki Matija Vidmar v Loški gori pri Zrečah je bil 20. decembra 1932. obsoljen pred senatom okrožnega sodišča v Celju radi klevetanja veličanstva in radi delikta po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi na 3 mesece strogega zaporja in 120 Din denarne globe, pogojno za 2 leti. Proti popolni obsodbi in preizkusi odmeri kazni je vložil priziv državni tožilec, pritožil pa se je tudi obsojenec. Pričakovati je, da bodo slične obsodbe vendarle pripomogle h konsolidaciji težkih razmer v okraju.

Umrl je za Božič ugledni narodnjak g.

Franc Napotnik, brat pokojnega lavalinskega škofa Napotnika. Na zadnji njegovi poti ga je spremljala številna množica iz vseh slojev tukajšnjega prebivalstva. Tako v časnikih, kakor tudi v nagrobnem govoru smo pogrešali, da se ni poudarjalo navdušenje pokojnika za enotno Jugoslavijo in pa v zvezi s tem odlikovanje uglednega moža z redom sv. Save 5. stopnje. Je torej na mestu, da omenimo to ob tej priliki. Priljubljenega in povsod spoštovanega moža bomo ohranili v najlepšem spominu.

Osebnost. Te dni zapuščata Konjice sodnika g. Maks Petrič in g. Lojze Šmid. Oba sta si s svojim korektnim nastopom in z delovanjem v nacionalnih organizacijah pridobila iskrene simpatije med našim nacionalnim življenjem. Posebej bomo težko pogrešali sodnika g. Šmida, ki je bil predsednik strelske družine. Želimo obema gospodoma na novih mestih mnogo sreče in zadovoljstva!

Mali oglasi

Razno

BUČNO OLJE pristno in vedno sveže priporoča J. Hochmüller, tov. bučnega olja, Maribor, Taborska ul. 7. 50

ŽIČNI VLOŽKI, madrace, afrik, na malo in veliko najceneje. Novak, Koroska cesta 7, Vetrinjska ul. št. 8. 44

PUSNI KROFI najfiniši, dnevno sveži, samo 1.— Din komad. Pekarna Čebokli. Glavni trg. 42

PEČI vsake velikosti kupuje in prodaja, kakor tudi vsakovrstno železnino, kovine, rabljene avtomobile in avto gumije. Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 22

DRSALKE BRUSI in ponikla dobro mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 21

Lokal

LOKAL primeren za trgovino in obrtnika. — Stanovanje, dvo, tri in petosobno odda Emilija Uršič, Sv. Jurij ob juž. žel. 49

TRGOVSKI LOKAL z ostalimi pritliklinami v središču mesta za takoj ali pozneje iščemo. Ponudbe na upravo lista pod »Lokal«. 36

LOKAL oddam, Maribor, Stritarjeva ulica 7. 14

DVA LOKALA, pripravna za vsako obrt, trgovino ali pisarno oddam takoj v najem, M. Berdajs, Maribor 37

TRGOVSKI LOKAL oddam s 1. februarjem v najem na Aleksandrovi cesti 16 v Mariboru, obstoječ iz enega večjega lokala na ulico ter dveh lokalov pripravljenih za skladišče, odnosno pisarne ter veliko kletjo. Vprašati pri dr. Rosini, Aleksandrova c. 16. 39

LOKAL IN SKLADIŠČE oddam takoj v središču mesta. Naslov v upravi. 45

Soba odda

SOLNČNO SOBO z dvema posteljama in vso oskrbo, oddam poceni. Koroska ul. 4. pritl. levo. 47

OPREMLJENO SOBO, lepo in zračno, oddam. Ob železnici 6. II. 34

Kupim

VILO ALI HIŠO, če mogoče v bližini parka, dvo- ali tristanovanjsko, kupim za gotovino. Cena postranska stvar. Takojšnje ponudbo na upravo lista pod »Dobra kupčija«. 53

PISALNO MIZO, dobro ohranjeno, kupim. Cenj. ponudbe na upravo Večernika pod: Pisalna miza. 48

Dobro vira

»o najnižji ceni

liter po 4 Din. Kdor ga kupi 10 l trov mu dam 1 liter po r.h dokler bo trajala zaloga!

Gostilna St. sir, Mlinska ulica 9

Pouk

NEMŠČINA! Pomožne ure, začetni pouk, konverzacija, trgovska korespondenca, lahka, uspešna metoda! Zmeren honorar! Naslov v upravi. 16

Prodaj

ČRNA MOŠKA SUKNJA na prodaj, Loška ulica 5. 27

PRODAM OVČJO VOLNO za madrace po Din 10.— kg. Božiček, gostilna, Meljska cesta. Vprašati od 14. do 16. ure. 35

KLAVIR, črn, kratek, vskriz strune krasen glas, skoraj nov, prodam za Din 13.000.—, Stritarjeva ul. 5. I. 4435

LOVSKEGA PSA

lepega istrskega braka, 4 mesece starega, takoj poceni prodam. Naslov v upravi »Večernika«. 40

Posest

IŠČEM ZA V NAJEM POSESTVO 30 do 80 orajov. Ponudbe s točnimi podatki prosim na upravo Večernika pod šifro »Posestvo«. 41

Službo išče

PRIDNA POŠTENA KUHARICA, ki je v kuhinji popolnoma verzirana, išče mesto. Naslov naj pustijo reflektanti v upravi.

Stanovanje

STANOVANJE, v mansardi, velika soba in kuhinja s pritliklinami, čisto separirano, Magdalensko pred mestje, oddam 2 do 3 članski starejši stranki za 300.— Din. Dopisi z navedbo poklica pod »Mansarda« na upravo »Večernika«. 4434

Oglašujte!

Otvoritev gostilne!

Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem prevzela in zopet otvorila gostilno v

Cvetlični ulici št. 11

(prej Mislota-Kos)

Točila bom pristna, dobra vina, pivo itd. Prvovrstna, topla in mrzla jedila bodo vsak čas na razpolago. — Abonenti se sprejmejo na izdatno, dobro hrano po nizki ceni.

Otvoritveni koncert, danes v četrtek zvečer.

46 Za obilen obisk se priporoča T. Paullč, gostilničarka.

Castna izjava

Podpisani Jožef Klačič, posestnik v Dogošah, s tem globoko obžalujem in obenem preklicujem žaljive izjave, ki sem jih 10. decembra 1932 v Dogošah rabil napram gospodu Jakobu Zupanu, posestniku in gostilničarju pri Devici Mariji v Brezju. Istočasno se gospodu Jakobu Zupanu zahvaljujem, da je odstopil od sodnega postopanja proti meni, ker bi bil sicer radi teh svojih skrajno nepremišljenih očitkov od sodišča strogo kaznovan.

Maribor, dne 3. I. 1933.

35

Jožef Klačič, posestnik v Dogošah.

Zadruga prevoznih obrtov v Mariboru naznanja, da je njen dolgoletni član, gospod

Franc Possl

izvošček

danes po dolgi in težki bolezni v 62 letu starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika bo v petek dne 6. januarja ob 15. uri iz mitvašnice mestnega pokopaliča v Pobrežju.

Člane naprošamo, da se udeležijo pogreba našega nepozabnega tovariša.

Načelstvo